

27
1.08.95

МИНИСТЕРСТВО
НА
ПРАВОСЪДИЕТО

№ 83-02-246

1.08.1995 г.

София

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С. Св. Димитров
Л. М. Георгиев

С Т А Н О В И Щ Е
НА МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 17/1995 Г.

С определение от 17 юли 1995 г. министърът на правосъдието е конституиран като заинтересувана страна по к.д. № 17/95 г., образувано по искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционността на параграф 19 от Закона за изменение и допълнение на Наказателния кодекс /обн. ДВ, бр. 50 от 1995 г./, с който се изменя и допълва чл. 201 от НК, като след думите "поверени му да ги пази и управлява" се добавят думите "като се разпорежи с тях в свой или чужд личен интерес". В дадения срок се представя следното становище по направеното искане от главния прокурор:

1. Посоченото изменение на НК утвърждава по законодателен ред трайната практика на Върховния съд по прилагането на чл. 201, /тълк. решение 50/80 г. и 40/88 г. на ОСНК/, датираща от преди 1983 г. и потвърдена с постановление на Пленума № 5 от същата година. Следва да се има предвид, че тази практика бе утвърдена още когато държавната, кооперативната и собствеността на обществените организации се ползваше със засилена правна защита. Въпреки това разпореждането на длъжностните лица с поверените им пари, вещи и други ценности не в личен интерес /свой или чужд/, не е било основание деянията им да се квалифицират като длъжностни

присвоявания. В доктрината и съдебната практика няма колебание, че длъжностно присвояване може да бъде извършено само в свой или в чужд личен интерес. В този смисъл текстът се прецизира изрично.

2. В предложението на главния прокурор не е мотивирана убедително тезата му с какво се нарушават конституционните принципи, че Република България е правова държава, че гражданите ѝ са равни пред закона и че се гарантира еднаква защита на всички форми на собственост.

С изменението на чл. 201 всички граждани, които са длъжностни лица и в това си качество се разпоредят с повереното им имущество в свой или чужд личен интерес, ще бъдат субекти на престъплението и ще носят наказателна отговорност по чл. 201 от НК, а тези, които не са извършили разпореждането в свой или чужд личен интерес - ще се счита че не са осъществили състава на чл. 201.

С изменението на чл. 201 от НК не се създава привилегия за един вид собственост, защото с този текст на НК се защитават в еднаква степен всички форми на собственост. Това следва от обстоятелството че предмет на престъплението са "чужди пари, вещи или други ценности", а длъжностното лице, на което те са поверени и то се е разпоредило с тях, може да работи в държавно предприятие, кооперация, обществена организация, друго юридическо лице или при едноличен търговец /арг. от чл. 93, т. 1, буква "б" от НК/. В чия полза отива предметът на разпореждането, след като НК защитава от посегателства с разпоредителни действия на длъжностните лица всички форми на собствеността, е второстепенен въпрос за наказателноправната ѝ защита. В искането на главния прокурор неравенството в защитата на формите на собственост се разисква само на основата получаването на облагата. Статутът на облагодетелстваните от

престъплението трети лица по начало не се регулира от нормата на чл. 201 от НК.

При действието на новата Конституция на Република България собствеността е частна и публична /чл. 17, ал. 2/. Разпореждането в свой или чужд личен интерес от длъжностно лице на поверено му имущество, което е публична или частна собственост, ще бъде престъпление по чл. 201 от НК.

3. Ако се изказват опасения, че след изменението на чл. 201 от НК ще останат ненаказани посегателствата, извършени от длъжностни лица в интерес на юридически лица, следва да се има предвид, че и по текста преди допълването му, тези посегателства не се наказваха като длъжностни присвоения. От волята на законодателя зависи кои деяния да се криминализират, а тази воля не е детерминирана от Конституцията и затова не може да й противоречи. Няма пречки такива деяния да се криминализират като по-тежки престъпления с бъдещо изменение на НК.

4. Корекцията на текста на чл. 201 от НК е необходима, за да не бъдат заплашени от наказателна отговорност по този текст ръководители, които предоставят средства, които са им поверени в публичен интерес за обществени, културни, спортни и други мероприятия, от които нито те самите, нито конкретни лица имат личен интерес. Прояви от подобен род публично се насърчават и не трябва да се допуска в един следващ момент да може на оказаната финансова подкрепа да се гледа като на едно тежко престъпление.

5. Наказателноправните норми биха противоречили на Конституцията, само ако обявяват за престъпление упражняването на гарантирани от нея права или когато субектите на престъплението са определени по дискриминационни признаци, какъвто не е случаят.

Имайки предвид изложените съображения, моля Конституционният съд в съответствие с правомощието му по

чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да приеме, че изменението на чл. 201 от НК с § 19 от ЗИД на Наказателния кодекс не е противоконституционно.

МИНИСТЪР:

